

Успення Пресвятої Богородиці	1
Сестра Севастіяна Карвацька про служіння: «Бути монахиною – віддавати життя людям»	2
Глава Церкви: «Київ і Галич – це та вісь, довкола якої Господь Бог творив наш народ, нашу державність»	3
30 років відновлення незалежності України: Віктор Ющенко (фрагмент інтерв'ю для телеканалу «Еспreso»)	4
Голос з окупованого Криму (введення до статті від Оксани Забужко)	6
Коротко	
Високопреподобній Сестрі Мартині Кмиті СНДМ Провінційній Настоятельці Провінції Святого Йосифа Згромадження Сестер Службниць Непорочної Діви Марії	6
Ліван, пам'ятник Шевченкові	6
«Відчуваємо, що ви приїхали не тільки до православних, а й до всіх українців», – Блаженніший Святослав до Вселенського Патріарха Варфоломія	7
Патріарх Варфоломій: «Ім важко визнати реальність»	7
На служіння до Греції прибули нові душпастирі	8
У Зайцевому вулиці перейменували на честь загиблих військових і активістів	8
«Без участі Церков, без метафізичного виміру примирення не може бути сталим», – Ярослав Грицак ..	8
Віряни УГКЦ активно об'єднуються навколо творення експозиції майбутнього комплексу Музею Голодомору	9
Іншість християн	10
64 роки тому ХГ писав... Українська Богослужба для німців	11
«Залишиться вам одне – те, що ви дали вбогому!» (1)	12
Думи мої Є початок – нема кінця	13
Важкі питання віри Що рання Церква вірила про чистилище?	14
Ступити на дорогу братерства (21)	16
Знайомимо вас з новою енциклікою Папи Франциска на тему братерства та соціальної дружби. Шостий розділ, що має назву «Діалог і суспільна дружба» пропонує концепцію життя як «мистецтва зустрічі» з усіма, також і з периферіями світу, бо «від усіх можна чогось навчитися, ніхто не є непотрібним».	
Українізація від Петра Шелеста	
«Це важко забути»: на Харківщині збирають спогади жителів про Голодомор	
В лавах 24-ї ОМБр Україну на фронті захищають три рідні брати	
Знімок українського фотографа	

УСПЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

«Радуйся, Благодатная, во Успенії Твоєм нас не оставляющая»

▲
Ірина Солонинка, «Успення Пресвятої Богородиці».
Джерело: Кафедра сакрального мистецтва
Львівської національної академії мистецтв

Сьогодні, дорогі у Христі, святкуємо останнє найбільше свято церковного року – Успення Пресвятої Богородиці. Воно є підсумком цілого церковного року, а водночас – підсумком усього земного життя Пречистої Діви Марії. Сьогодні в багатьох куточках України тягнуться потоки людей до святинь і храмів посвячених на честь Богородиці. Досить згадати Святоуспенську Унівську лавру, а ще – Святоуспенський собор у Києво-Печерській Лаврі, Почаїв, Гошів, Зарваниця – усі ці Богородичні місця сьогодні притягують віруючий Божий люд, який іде в паломництві до стіп Богородиці, щоб віддавати честь Небесній Цариці і виявити їй нашу дитячу любов і відданість, а водночас – від Неї вчитися, як нам по-християнському, по-Божому у світі жити.

У цьому нашому паломництві до храмів Богородиці, яке є образом усього нашого земного життя, ми крокуємо не самі, нашою Провідницею є Вона сама –

Пресвята Богородиця, Вона іде із нами і провадить нас дорогою життя до нашої небесної вітчизни, до Ісуса. На іконостасі зліва від святих дверей Богородиця постає перед нами саме як Одигітрія, – Провідниця, яка рукою вказує на Ісуса, як ціль нашого життя і нашої життєвої мандрівки.

” Один славний проповідник описав такий критерій, за яким можна пізнати наскільки ми любимо Бога: «Ти любиш Бога настільки, наскільки любиш людину, котру ти найменше любиш».

Часом представники деяких некатолицьких конфесій закидають нам, католикам, що ми, мовляв, приступаємо до Ісуса лише через посередників: Святих і Богородицю. Один з таких протестантів дещо самовпевнено сказав одного разу до кардинала з Брюсселю: «А я іду безпосередньо до Бога!». На це католицький кардинал спокійно відказав: «Я теж! Але я іду до Бога, тримаючись за руку Мами!». І саме у цьому криється секрет! Я йду назустріч з Богом, тримаючись за руку Матері, і точно знаю, що в такому випадку я Його напевно знайду. Бо Пресвята Богородиця і всі Святі вже добре знають шлях, бо вони його пройшли і щасливо досягли мети. Тому і нам допомагають не заблукати і не зійти на манівці. А помилитися так легко! Сьогодні так багато лжепророків розвелось!

То ж, знаючи, як багато різних небезпек чигають на нас на нашому шляху до Бога, Пречиста Діва не лише показує нам ціль, яку ми маємо досягнути. Вона вчить нас, як треба цю ціль досягати, вказує на дороговкази, за якими ми маємо розпізнавати, що йдемо правильним євангельським шляхом. Про які дороговкази йдеться?

Перший дороговказ: «Покайтеся!». З таким закликом звертався до слухачів Іван Хреститель, приготівляючи прихід Спасителя. Такими ж словами починалася перша проповідь Христа. До неба є дві дороги: невинність і покаяння. Першою дорогою єдиною з-посеред людей пройшла лише Вона, Пречиста Діва. А для нас, бідних дітей Єви, які «в беззаконнях були зачаті і гріхах народилися від матері нашої» дорога невинності закрита – первородним гріхом і нашими особистими гріхами. Гріх як той великий камінь лежить на нашому шляху до вічного життя і не дозволяє нам його досягнути. Але Господь в своєму милосерддю відвалює цей камінь, бере на себе наші гріхи, а нас просить лише одного: віддати Йому ці гріхи у Тайні Сповіді. Покайся, і дорога спасіння буде відкритою для тебе знову.

І сьогодні, в день Свята Богородиці не можна уявити собі кращого подарунку з нашого боку для Пресвятої Діви і для нас самих, як щира і сердечна сповідь, примирення із Богом, з нашими ближніми і з самими собою.

Другий дороговказ міститься в словах Ісуса: «Коли хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде за Мною». Дорога до неба веде через Голгофу. Немає іншого шляху.

Якби був, то Ісус Христос сам би йшов тим шляхом і нам його вказав би. Страждання, терпіння, різного роду випробування – це ті засоби, якими Господь тримає нас на правильній дорозі. Як багато людей, будучи захопленими життєвими розкошами і безтурботністю, відпали від святої віри, відійшли від Бога і наразили своє спасіння на велику небезпеку! Натомість той, хто зазнає утисків, випробувань, страждань, пригадує собі про скінченність свого життя і мимоволі підносить дух і думку до Творця. «Поки я не був іще упокорений, блукав я, тепер же я пильную твоє слово» – признається Псалмопівіць.

І нарешті третій, найголовніший дороговказ, за яким пізнаємо, що ми на правильній дорозі, це – любов. «Нову заповідь даю вам, – сказав Господь до своїх учнів на Тайній вечері, – щоб ви любили один одного, як Я вас полюбив». Для того, щоб мати життя, не вистачить не робити нічого поганого, або перепросити Бога чи ближніх за поповнені помилки і гріхи супроти них. Не вистачить терпеливо переносити невігоди і труднощі життя. Треба любити. І то не на словах, але – конкретними ділами, добрими вчинками. Бо «хто не любить, той в смерті перебуває» – каже св. Йоан Богослов.

Любити в першу чергу своїх ближніх, найближчих, домашніх, але також і усіх інших людей, з якими стрічаємося на дорозі нашого життя, в тому числі і ворогів. Це – чи не найважче завдання. Але саме по цьому пізнається, що людина справді має любов до Бога. Один славний проповідник описав такий критерій, за яким можна пізнати наскільки ми любимо Бога: «Ти любиш Бога настільки, наскільки любиш людину, котру ти найменше любиш».

Дорогі у Христі, сьогодні в нас велике свято – ми з радістю спогадуємо закінчення життєвої мандрівки нашої Матері. І сьогодні, коли скеровуємо наш погляд на Богородицю, дякуємо Богові за те, що дав нам Її як Неустанну поміч і неструджену Одигітрію, провідницю до Христа. Просімо в Неї ласки ніколи нас не покидати, але провадити дорогою спасіння, дорогою до неба, через незмінні дороговкази: Покаяння, Хрест, Любов. Нехай Вона нам допоможе щасливо перейти нашу життєву мандрівку, а відтак впровадить нас до Дому Отця, де будемо навіки разом з нею величати нашого Господа і Спаси. Амінь.

**† Богдан Дзюрах,
проповідь виголошена 2013 року**

ХТ

СЕСТРА СЕВАСТІЯНА КАРВАЦЬКА ПРО СЛУЖІННЯ: «БУТИ МОНАХИНЕЮ – ВІДДАВАТИ ЖИТТЯ ЛЮДЯМ»

Світлина Христини Кутнів

Орден святого Пантелеймона у номінації «Взірець служіння суспільству» отримала голова Комісії у справах душпастирства охорони здоров'я УГКЦ сестра Севастіяна Карвацька. Телеканал «НТА» взяв у с. Севастіяни ексклюзивний [коментар](#) про її особливий досвід служіння.

«Я знаю точно, що упродовж всього свого монашого життя, – а це 32 роки (служу у монастирі Сестер Василянок), – я абсолютно віддала все своє життя людям. Людині і служінні Богові», – зазначила насамперед сестра Севастіяна Карвацька у коментарі для телеканалу «НТА».

Відтак сестра поділилася моментами зародження власного покликання як медика: «Я ще будучи маленькою дівчинкою, завжди клякала на колінця і молилася: "Дай Боже, щоб я стала медиком". І коли закінчила школу, то вступила у Львівський медичний коледж. Коли я була у Австралії, то вступила у Мельбурнський медичний університет. По поверненні я працювала у Львові, у відділенні кардіохірургії, у функціональній діагностиці. Працювала там 13 років. Лікарня і хворі люди –

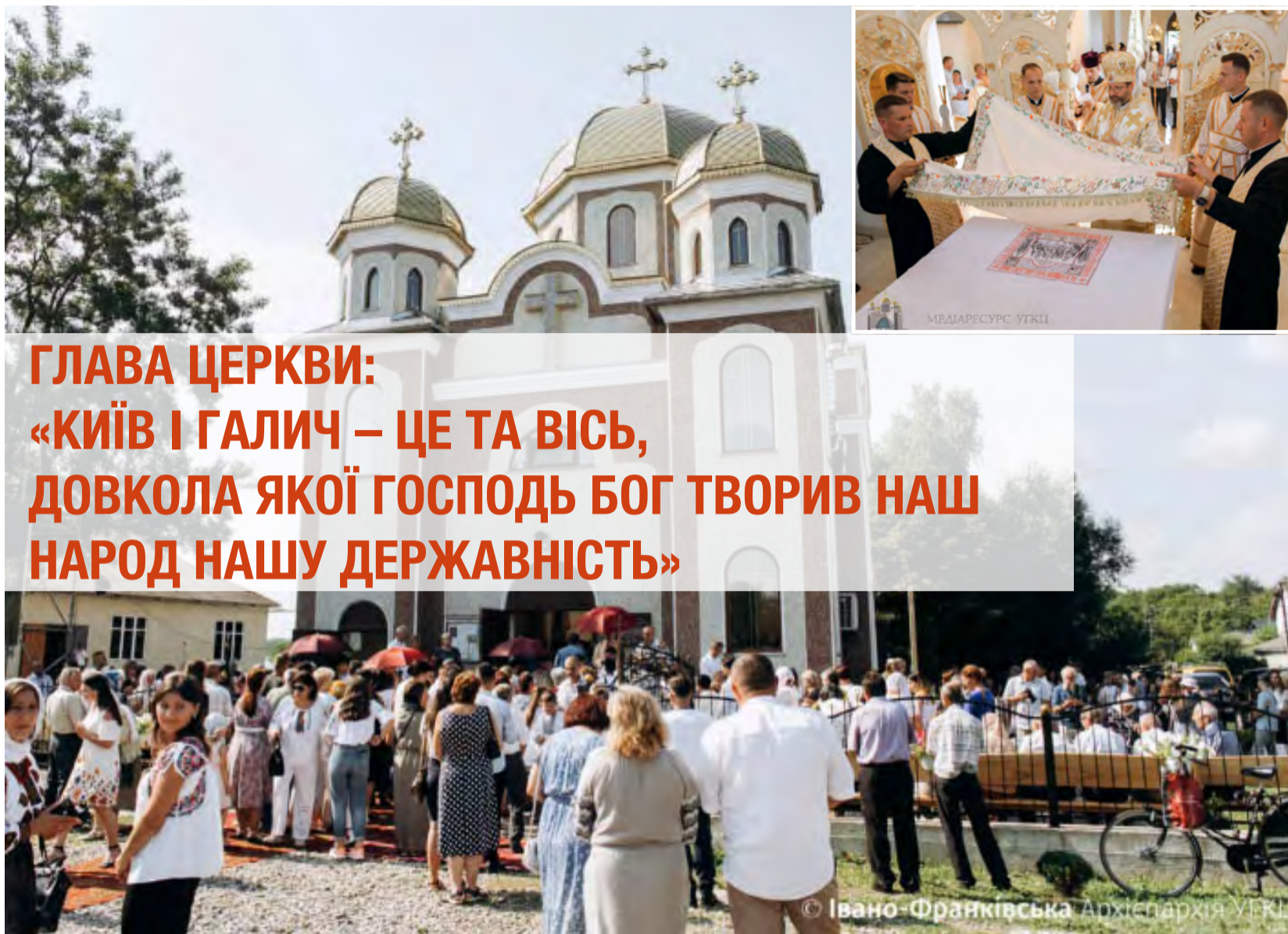
це те покликання, про яке молилася, щоб Господь мені подарував. І бути серед хворих, їм служити, бачити результат роботи – це для мене щось неймовірне».

За словами монахині, саме її попередній досвід праці у медичних установах допомагає тепер здійснювати служіння як Голови Комісії у справах душпастирства охорони здоров'я. «Я отримала почесну місію, посаду у нашій Церкві, очолила Комісію у справах душпастирства охорони здоров'я всієї УГКЦ. Коли прийшла пандемія, то це був великий виклик і треба було абсолютно переформатовувати нашу працю. Ми негайно підписали договори з усіма ковідними лікарнями у Львові та у інших областях. Блаженніший Патріарх заявив, що він готовий "Патріарший дім" віддати у користування медикам. І приємно було, що ми можемо не просто сказати, а зробити діло. У "Патріаршому домі" перебувало понад 300 працівників, які мали вахтові чергування у ковідних клініках. Тут ми їм забезпечили проживання комфортне, харчування, а також духовний та психологічний супровід», – мовила сестра.

«Ми кинули клич про те, щоб допомагати людям кисневими концентраторами, які ми будемо позичати безкоштовно за призначенням лікаря. Неймовірним щастям є, коли люди повертають цей концентратор і дякують, що вони могли дихати», – пригадала сестра Севастіяна про радість від служіння людям.

Наприкінці, сестра Севастіяна Карвацька поділилася своїми мріями про Україну та наш народ, а також тим, що вона робить заради їхнього осягнення: «Я би хотіла добробуту, спокою, миру нашій державі і нашим людям. Хотіла би, щоб наші люди більше посміхалися і їм було краще. Щоранку я думаю, що я можу зробити для людей: для бідних, хворих, немічних, онкохворих, для недужих дітей. У моєму випадку дуже велику роль відіграє молитва. Це те, що дає мені сили зранку пробудитися і знову крокувати у своєму служінні».

«Духовна велич Львова»

ГЛАВА ЦЕРКВИ: «КИЇВ І ГАЛИЧ – ЦЕ ТА ВІСЬ, ДОВКОЛА ЯКОЇ ГОСПОДЬ БОГ ТВОРИВ НАШ НАРОД НАШУ ДЕРЖАВНІСТЬ»

31 липня 2021 року Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав освятив у Галичі новозбудований храм Блаженних священномучеників Станіславівських – Григорія Хомишина, Симеона Лукача та Івана Слезюка. Святиню споруджено на Галич-горі.

Перед Чином освячення та Літургією вітали Предстоятеля нашої Церкви архієпископ і митрополит Івано-Франківський владика Володимир Війтишин та отець-протопресвітер Галицький Ігор Бронівський, спільно із запрошеним духовенством і мирянами, які прийшли розділити велику радість парафії Блаженних священномучеників Станіславівських.

У проповіді Предстоятель УГКЦ відзначив, що освячення цього храму – особлива історична подія. «Сьогодні ця подія освячення новозбудованого храму є унікальним моментом присутності між нами живого Бога, який до нас говорить, а ми Його чуємо. Тим моментом, коли до людини лине голос живого Бога, є момент читання, урочистого проголошення у храмі Святого Євангелія», – сказав Глава Церкви.

Блаженніший Святослав зауважив цікаву деталь, що Господь Бог покликав його сьогодні з Києва до Галича освячувати храм. «Тому що Київ і Галич – це та вісь, довкола якої Господь Бог творив наш народ, нашу церковно-народну історію, навколо якої будувалася вільна незалежна Україна. Цей зв'язок наявний навіть у титулі Глави нашої Церкви – Верховний архієпископ Києво-Галицький», – відзначив він.

Предстоятель вважає, що цей день для нас виблагали блаженні священномученики. Ця трійка посилає сьогодні нам свій відкритий лист, своє послання.

«Вважаю, – зазначив проповідник, – цей день говорить про три дуже важливі засади нашого церковного, національного й державного життя. Найперше, що кажуть нам блаженні священномученики, – ми повинні свою віру в Бога берегти як найдорогоцінніший скарб».

«Якщо українці, – наголошує Глава Церкви, – третього тисячоліття втратять своє християнське коріння, то вони як народ, як нація, як держава не матимуть певності на існування в майбутньому».

Друге послання, яке дуже важливе, – у сучасному світі так багато неправди, фальші. Де правда? Де правдива Церква? «На це запитання відповідають нам мученики ХХ століття переслідуваної за правду, страждаючої УГКЦ. Це вони сьогодні нам кажуть: "Там, де є Петро, там є справжня Церква". Єдність із наслідником апостола Петра, яку відновили наші єпископи древньої Київської митрополії, – життєдайна істина для християн третього тисячоліття».

Саме єдність, наголосив Глава Церкви, з наступником апостола Петра наших часів показує, де повнота Христової Церкви в наших часах. Мученики нашої Церкви віддали свої життя саме за вірність наступникові апостола Петра. «Ми сьогодні з повагою ставимося до всіх Церков, – відзначає духовний лідер, – до всіх конфесій, але сповідуємо, що повнота Христової Церкви перебуває у Святій Католицькій Церкві».

І третє послання, яке лунає до галичан третього тисячоліття, – тут, у Галичі, коріння нашої Церкви, нашої державності, нашого народу. «І сьогодні ми бачимо, що це коріння живе. Скільки загарбників і руйнівників сюди приходили, але Галич і досі є... Любіть свій Галич. Робіть усе, щоб історія його не закінчилася. Щоб Галич розквітав і розбудовувався», – резюмував Предстоятель УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ;
світлина: Ді Івано-Франківської архієпархії УГКЦ

30 РОКІВ ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ: ВІКТОР ЮЩЕНКО

(фрагмент інтерв'ю для телеканалу «Еспресо»)

► **Що для вас означає незалежність – ваша особиста і незалежність країни?**

В. Ющенко: Можу точно сказати, що коли ви візьмете будь-яке українське покоління, чи 19-го, чи 18-го, чи 16-го, чи 13-го і запитаете, що тобі найбільше снилося, коли у тебе не було твоєї держави – побачить себе, свою сім'ю в лоні своєї держави. Бо якщо ти відчув себе через свій світогляд близький до національного – єдиний спосіб захистити твоє національне, це мати власну державу. Жодна чужа держава, ні московська, ні варшавська, ні будь-яка не захистить те, що ми називаємо... чи українська пісня, чи українське слово, чи українське письмо, чи українська пам'ять, чи українські герої і т.д., і т.д. Іншими словами: якщо ти хочеш себе реалізувати, ти можеш то зробити тільки в рамках нації, своєї держави. І тому, коли ми говоримо про незалежність, то, власне кажучи, це торжество тих двох понять, коли насправді ми формально продекларували відновлення своєї держави...

► **«Відновлення», це дуже гарне уточнення, як на мене, бо ми говоримо про 30-річчя незалежності, а насправді це ж не 30 років.**

В. Ющенко: Очевидно. Я думаю, що багатьох це ображає навіть, і в мене змішані почуття до цього, бо, коли ти говориш, що Україні 30... Я пригадую, якось мене запросив президент Литви на історичну їхню подію. Я не міг, а потім думаю – злітаю, годину побуду і назад прилечу. Виходимо на сцену, там тисячі людей стоять. Виявляється, була одна нагода зібрати друзів-президентів декількох на це торжество, а це – тисячоліття литовської держави.

Ви знаєте, це великий знак запитання і до сьогоднішньої дійсності. Ми тисячоліття, а точніше, століття, багато століть викидаємо з нашої пам'яті історію. Ті визначення, які ми вживаємо сьогодні, вони говорять про те, що ми самовідреклися від того, що було тисячу років назад, 500 років, чи 700 років назад.

► **А особисто для вас, що для вас особисто означає бути незалежним?**

В. Ющенко: Я глибоко переконаний, що тільки в Україні можу знайти своє місце і тому я чутливий до того, коли Україну ображають, коли українську державу зневажають. Я розумію, що це... що це час становлення. 350 років ми були під московським ярмом, потім

здобули українську державу 1920-их років. Одні існували як територія трошки більше року, інші, такі як держава Скоропадського – сім місяців, Августина Волошина українська держава – півтори доби, Степана Андрійовича Бандери держава – дві доби існувала.

► **Давайте про ці 30 років. Які найбільші здобутки ми отримали, наше суспільство, наша держава, за останні 30 років?**

В. Ющенко: Я б на першому місці поставив велику зміну в національному самоусвідомленні. Ми інші, ніж 30 років назад. Я можу цілу історію розповісти як не хотіли, в тому числі на державних установах ще в 1992 році вивішувати національний прапор. Я приїхав у своє село, зайшов в сільську раду, на якій не було українського прапору, а тоді то все було чутливо. Проголошена українська незалежність, всі, хто хотів пробували продемонструвати присутність українську.

Я приїжджаю в своє село, голова сільської ради сидить під великим портретом Леніна. Моє запитання було: Чоловіче, чого ти сидиш під тим? Чого ти його не спалиш? А він: «Знаєте – так філософічно, заумно, каже – ви бачите, тут ситуація в чому: не я його вішав, не я його й зніматиму». Така філософія глибокопаскудна, тому що ти не готовий у своїй державі, в новому часі ставати з населення громадянином, брать відповідальність і творить те, що ми говоримо «національна ідентифікація». Бо якщо в тебе появилася оця ідентичність – зразу в тебе формується те, що буде називатися «твій світогляд». У тому світогляді ти знаходиш свої координати, через ідентичність ти знаходиш свої координати, те, ким ти є. Ці координати дають те, що ти починаєш розуміти сенси: національні сенси, сімейні, особисті сенси, чого ти, для чого. Відсутність оцього світогляду, оцієї ідентичності зробила нас «совєтіками». [...]

► **Забігаючи наперед хотіла вас запитати, що первинне: культура чи економіка, чи разом?**

В. Ющенко: Демократично врегульоване, вирішене національне питання, а це значить, що у вас пройдена толерантна, велика, ефективна дискусія, наприклад про національну мову. ¾ того клею, який склеює націю, це мова. Якщо ви ігноруете мову – ви ще не дійшли до категорії нації. Якщо в тебе забрали терито-

рію, але залишилась мова, пройде час і ти ці території повернеш. Якщо в тебе забрали мову, тобі територія непотрібна. [...]

Я бачив, і сьогодні бачу, що найбільша політична проблема України, це слабка внутрішня інтеграція, це слабка національна єдність. 42 мільйони людей розтринькують свої сили, інтелектуальні і фізичні, тільки через те, що вони не ідентифіковані. Мова, це суть національного. Може бути так, щоб тіло було без душі? Оце той випадок, коли ми кажемо – нація без своєї мови. Якщо ви програли тему національної мови (я вам можу розписку написати) – ви програєте тему власної державності, тільки дайте час. Бо спочатку іде окупація мовна, потім іде церковна, а потім заходять солдати, в брудних чоботях заходять і з АК-47. Це короткий курс історії.

На другому місці стоїть культура, в широкому значенні культура. Це ваша книжка, ваше кіно, ваша бібліотека, ваш одяг, ваш звичай, ваші традиції. От, як сниться сон, такий солодкий український – це все в сні бачите.

На третьому місці стоїть пам'ять, пам'ять в широкому значенні. От, нас з вами вчили по цій пам'яті, що Павлік Морозов «ето харашо»; що Ніколай Щорс, який стріляв в спину Українській народній республіці, «ето харашо»; що пам'ятник зрадникам Іскрі і Кочубею, який стояв напроти метро Арсенальна (ну, метро вже потім було), «ето харашо». Це ті українці, яких

треба бачити кожний день, ідеш ти на роботу чи з роботи – бери приклад.

Я кожен день їду на роботу повз метро Арсенальна. Постамент із червоного граніту викладений, на ньому стоїть гармата, 45-міліметрова. Там стояв пам'ятник Кочубею-зраднику, і Іскрі-зраднику. Їх Петро I передав Мазепі, і Мазепа їх під Києвом стратив. Поховали їх під стіною лаври монастирської. У 1917 році наші хлопці (я говорю про УНР Центральної ради) беруть, скидають цих двох зрадників з того пам'ятника. Це кінець 1917 року.

23 січня після перемоги над хлопцями у Крутах в Київ заходить «асвабодітель» [визволитель] Муравйов. Він приїздить в Київ, топить 15 тис. людей в крові. До речі, ні одного хрестика не стоїть в Києві у пам'ять про тих невинно убієнних. Якщо ти був в сорочці українській – твоє місце було у могилі в Маріїнському парку напроти резиденції Муравйова. Якщо ти говорив українською мовою, то твоя доля там у сірій землі. Зараз на тому постаменті стоїть гармата, яку викотив Муравйов і поставив в честь окупації Києва.

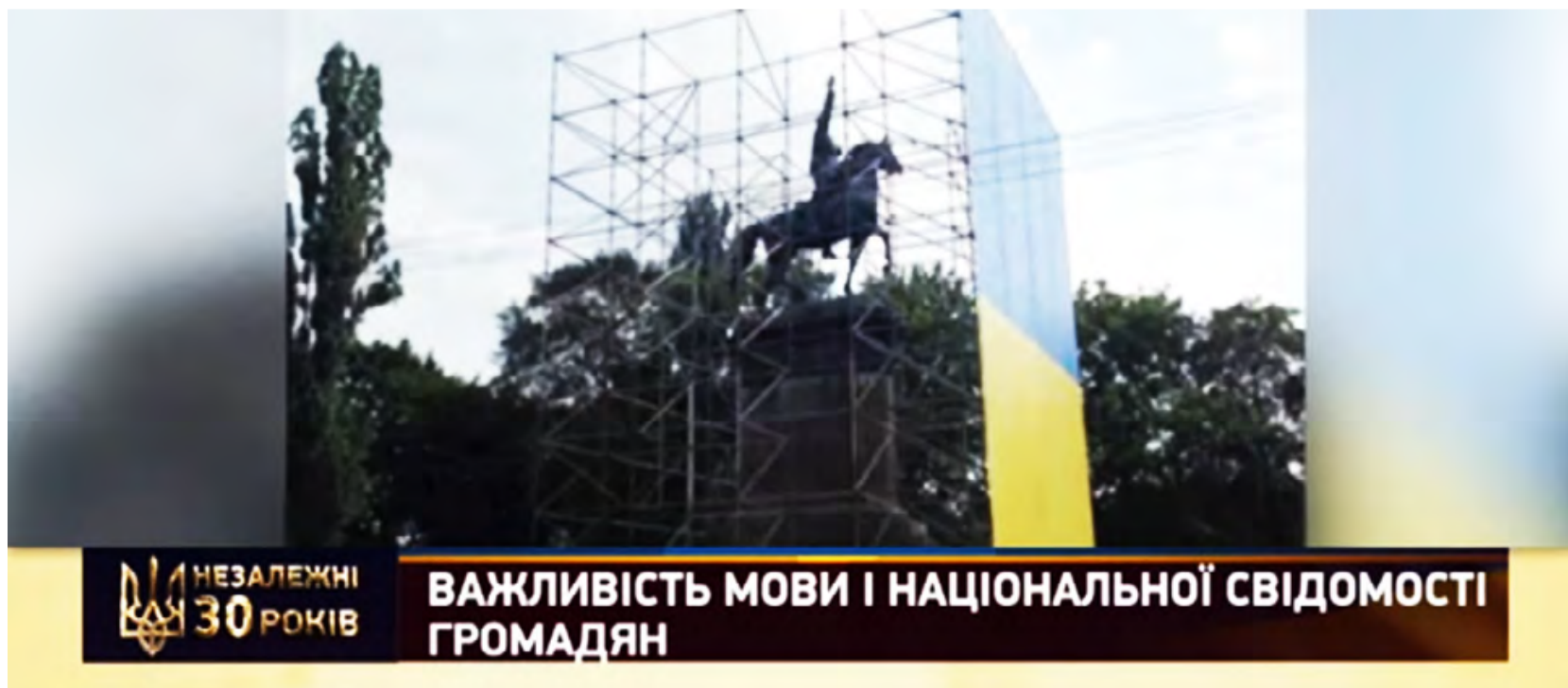
І я так думаю: якою треба бути нацією, щоб мати таку товсту шкіру і байдужість до свого, власне кажучи, діда, який обороняв Київ, який не хотів московської окупації, до речі, яка відбулася внаслідок проголошення Леніном «вільної України». [...]

Починаєм подорож по Бульвару Шевченка [в Києві]. Стоїть постамент, де стояв колись Ленін. Вісім років іде війна. У мене запитання до громади Києва (бо я громадянин Києва). Дорога громадо, як так відбувається, що саме центрове пам'ятне місце у нас пусте? Чи це не говорить про те, що ми не виробили в собі ідеалу – в даному випадку ідеалу про героїв з минулого, які принесли такий внесок у наше життя, принесли такі здобутки.

Сімсот метрів вище, чи кілометр, стоїть на гарному коні, на гарному п'єдесталі постать Миколи Щорса, який стріляв у спину Українській народній республіці. Завдання пам'ятника знаходиться в корені слова – пам'ять. Яку ми хочем зберегти пам'ять про Миколу? Я то розумію, чому советська влада ставила, бо вона ставила кожному зраднику. [...]

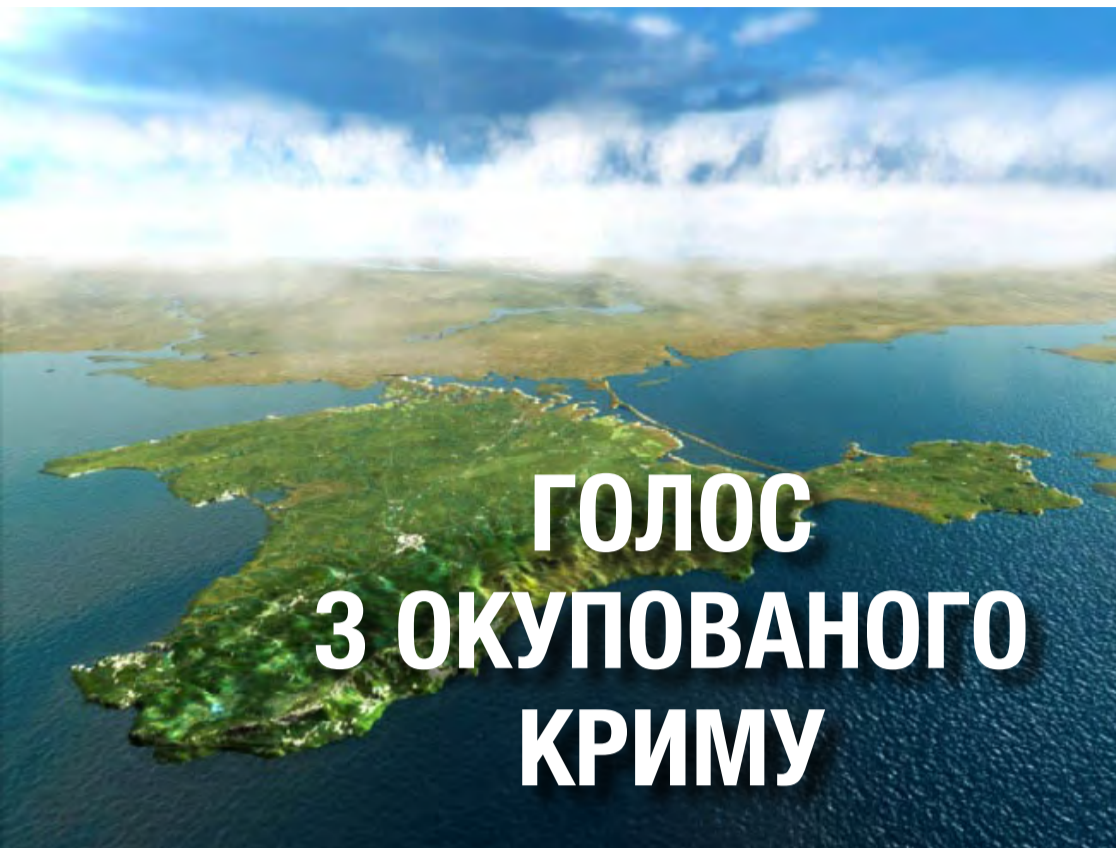
Потихеньку приходиш до запитання: де то українське докільля, яке повинно виховувати отих маленьких хлопчиків і дівчаток? Це поза хатою, поза сім'єю. От воно вийшло в місто. Що воно принесе від гармати Муравйова? Що воно принесе від Щорса? [...]

Ведуча: Наталка Діденко, «Еспресо». Повністю з інтерв'ю можна ознайомитися [ТУТ](#)

НЕЗАЛЕЖНІ
30 РОКІВ

ВАЖЛИВІСТЬ МОВИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
ГРОМАДЯН

(введення до статті від Оксани Забужко)

Прекрасний, пронизливий текст з окупованого Криму. Як людині, що перші 30 рр. життя прожила так само «під Москвою», мені до приску по ногах врозумливо і впізнавано все, про що цей чоловік пише. І саме тому щоразу, коли, після вовік-благословенного 1991-го, я впізнавала, як звір на запах, повернення в повітря моєї країни «того самого досвіду» (напряму в 2004-му і 2013–14-му, але було і в міжчасі, в 2009-му ним смерділо від БЮТу, навіть більше, ніж від «регіонів», а 2-га каденція Кучми накачувалась ним поступово, як непровітрюване приміщення...), – щоразу мені так само, як авторові цього допису, ставало «млосно» (дуже точно знайдене слово!), і я знала, що зроблю все, дослівно – ВСЕ, без перебільшень, щоб ніколи, НІКОЛИ більше не мусити знову так жити.

Кожен досвід чогось та вартує, – принижено твердять

*Всі, обрубані досвідом: кожен – крім досвіду смерти,
Докидаю в рядок і витрушую крихти: познач
Скрайню точку на мапі, приїдь,
Зупинись на окравчику тверді –
І тебе здожене, наче поїзд по колії, – плач...
(А це ж я в Криму цей вірш писала – за 20 років до окупації, брр...)*

Я ще багато чого могла б додати до цього допису, але все воно було б іще сумніше. Наприклад (автор про це, схоже, ще не знає), про те, що людина не «безрозмірна» – «закон збереження енергії» працює й на тонкому плані, і досвід виживання в неволі не на пусте місце приходить, а набувається за рахунок інших, НЕНАБУТИХ за цей час переживань, навичок і вмінь. (Авторитарні режими – вампіри, вони крадуть у вас ваше життя, висисають із нього соки й не дають йому розквітнути.)

Тому «людина неволі» в умовах волі виглядає примітивнішою, простішою, в багатьох відношеннях «недорозвиненою» (і так воно й є!) – і не завжди симпатичною (так іноземці в Совку все дивувалися, чого ми на вулицях не всміхаємось і уникаємо контактів очима, а сьогоднішні відвід-

Н Мюнхен, 16 серпня 2021
Вих. АЕ-21/111

**Високопреподобній Сестрі Мартині Кмиті СНДМ
Провінційній Настоятельці
Провінції Святого Йосифа
Згромадження Сестер Служебниць
Непорочної Діви Марії**

Слава Ісусу Христу!

Високопреподобна Сестро Мартино!
З радістю прийняв я повідомлення Генеральної Настоятельки Вашого Згромадження Високопреподобної Матері Софії Лебедович (Вих. 258/2021 від 13 серпня 2021 року) про те, що Провінційна Капітула Провінції Святого Йосифа обрала Вас Провінційною Настоятелькою на прийдешнє п'ятиріччя.

З цієї нагоди прийміть мої щирі привітання та молитовні побажання світла і сили Святого Духа у сповненні Вашого служіння.

Нехай Господь благословить Вас і новообраний уряд Провінції Святого Йосифа, щоб у Вашому житті і служінні сповнилася Божа воля та щоб Ви разом з усіма Сестрами Провінції і надалі давали гарне свідчення краси євангельського життя в убожестві, послусі і чистоті!

Поручаю Вас заступництву Небесного Покровителя Вашої Провінції – святого Йосифа Обручника та від душі уділяю Вам і усім Сестрам моє архиєрейське благословення!

З вдячністю за служіння Сестер у нашому Екзархаті та з запевненням моїх молитов –

† Богдан
Апостольський Екзарх

ЛІВАН, ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ

19 серпня 2021 року у Лівані в м. Баабда було відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку. Скульптор – ліванський митець П'єр Карам [Pierre Karam], випускник Академії образотворчого мистецтва і архітектури у Києві.

Урочисте відкриття пам'ятника відбулося у рамках відзначення 30-ліття [відновлення] Незалежності України за участі української громади в Лівані та Надзвичайного і Повноважного Посла України в Лівані Ігоря Осташа, який особисто доклав чимало зусиль до встановлення пам'ятника. «Сьогодні на ліванську священну землю прийшов наш Кобзар. Перший на Близькому Сході пам'ятник Тарасу Шевченку», – повідомив пан Посол на своїй сторінці у Фейсбучі. В 2020 році в Українському парку поруч з Посольством України в Лівані було встановлено меморіальну плиту з викарбуваним перекладом арабською мовою «Заповіту». Також минулого року було відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку у Туреччині, в Анталії. (Diaspora.ua. Світлина Ігоря Осташа)

увачі Москви й Петербурга дивуються з розлитої в повітрі безпричинної агресії). Тому, м.ін., сучасні росіяни (навіть супер-пупер фахівці) НІЧОМУ нас не можуть навчити, окрім того, як жити в Росії, і вкрай глупо наймати їх на працю в якійсь іншій галузі: «лагер нічому не учить» [концтабір нічому не вчить-Ред.] ((с) Шаламов).

Багато чого ще можна додати... Але, позаяк мене читають і українці на окупованих територіях, не хочеться додавати їм зайвого туску. Тому що допис адресовано тим, хто живе у вільній Україні і сприймає свою волю за природну даність. Тож це просто пригадка, як у Тараса нашого Григоровича:

*Щоб знав, як волю шанувати,
Щоб знав, що дурня всюди б'ють...
Шануймося.*

Оксана Забужко, з фб

Досвід життя – він буває корисний і *бесплезний*. Усі (я пєвен, усі), хто жив в СРСР і мав хоч 5 грамів сірої речовини, відчували душею, що їхній досвід проживання, виживання в совку є саме таким, *бесплезним*. Поки стоїть совок – він може бути в нагоді, але поїдь заграницю (коли дуже повезе), чи впади совок, чи прийдуть німці – і весь цей *бесценний опит* можна запхати один одному в...

Звісно, усе відносно: мої уривкові спогади про совок, мої уважні записи і запам'яталки про що розказували старі покоління – стали мені в нагоді, коли совок виліз з могили (чи закопав мене і 2 мільйони кримчан із собою, як подивитись). Я відчув, як купа людей, які страждали від *бесплезності* своїх навичок, набутих у срср, воспряли духом, заходили грудь-колесом. Та й мені вдалося не влипнути в перші ж дні, місяці і години, саме завдяки завченим правилам життя-буття в союзі.

Однак при думці, що я набуваю знов той досвід, якого ніколи собі не бажав – стає млосно. Ще гірше, коли його треба буде передавати потомству. І просто досадно, у протилежному випадку, що він не знадобиться нікому, коли події підуть кращим напрямом із можливих.

Так, в нас тепер є жарт, що з нашим досвідом виживання в Кримнаш та Ордло можна їхати в КНДР і вписатись там дуже невимушено. Але це жарт, ніхто ж не поїде в Пхеньян і навіть Пекін, де, між іншим, набагато краще.

При житті в Україні я зовсім не здобував ніякого досвіду. Це розкіш, яку не усвідомлюють українці, ті що й тепер не живуть окуповані.

Можна було в Україні бути повним, повнісіньким раздывбаєм, чи повернутим на одній темі, чи пеньком без розвитку – коротше ким завгодно, і от дива, відсутність щоденного досвіду не заважала жити ніяк. Простий приклад – я не запам'ятовував, які документи куди і як подавати. Прийшов, почув, зібрав, здав, забув. Забув! Це був не досвід. Досвід весь зводивсь до того, що прийшов – вислухав – пішов. Не було особливих прийомчиків. Може в когось були – я кажу за себе, у мене не було в рукаві не те що козирів припасених, але і карт взагалі.

Можна було жити «без задней мислі», хоч великим філософом, хоч кімнатним растєнієм, і це не означало тої жахливої беззахисності, яку набувають обидва під владою Московії.

Попри кілька випадків «с міліціонерами», я не набув жодного досвіду «як треба з ними спілкуватися». Це мабуть була свобода, яку відчуваєш, лише коли її бракує. Знати що сказати менту, а чого краще не говорити? *Дащяз*, да хто він такий.

СБУ – це взагалі був міфічний орган; кого з них я бачив живим во плоті, ті були явними *мальчиками іс сінекури*, що просто

«Відчуваємо, що ви приїхали не тільки до православних, а й до всіх українців», – Блаженніший Святослав до Вселенського Патріарха Варфоломія

Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій під головуванням Блаженнішого Святослава, Отця і Глави УГКЦ, зустрілася з Вселенським Патріархом Варфоломієм, який з нагоди 30-річчя відновлення

Незалежності України перебував з офіційним візитом в Україні. Зустріч відбулася 23 серпня з ініціативи Патріарха Варфоломія. Глава УГКЦ коротко представив Його Святості історію, спосіб і види діяльності Всеукраїнської ради Церков і подякував за постійну увагу до України: «Ви є добрим другом і приятелем України. Щороку ми з великою увагою слухаємо ваші звернення, які спогадують трагічні сторінки нашої історії, зокрема ваші слова до світової громадськості про Голодомор як великий геноцид нашого народу». Від імені всієї Ради Церков Блаженніший Святослав подякував Вселенському Патріарху за те, що він, як добрий пастир, відчуває і всі сучасні болі українського народу. «Під час вашого візиту ви пом'янули наших воїнів, які віддали своє життя за незалежну Україну. Ви зустрілися з кримськими татарами, з біженцями з Криму, щоб відчути їхній біль. А сьогодні ми маємо можливість розповісти вам про широке релігійне життя в Україні і відчуваємо, що ви приїхали не тільки до православних, а й до всіх українців, незалежно від їх національної, етнічної, конфесійної приналежності, – наголосив Глава УГКЦ. Блаженніший Святослав, вітаючи Його Святість Патріарха Варфоломія від імені УГКЦ підкреслив, що для УГКЦ Константинопольська Церква є Церквою-матір'ю. «Ми, як Церква, що народилася в Хрещенні святого князя Володимира, дякуємо вам за світло Христового Євангелія, яке материнська Церква дарувала нам тут, в Україні. Ми з вдячністю розбудовуємо і несемо це Євангеліє», – сказав Глава УГКЦ. (Департамент інформації УГКЦ, с-на: Олександр Савранський)

ПАТРІАРХ ВАРФОЛОМІЙ: «ЇМ ВАЖКО ВИЗНАТИ РЕАЛЬНІСТЬ»

Невизнання автокефалії Православної Церкви України свідчить про небажання визнавати реальність. Сумнів у тому, що рішення Вселенського Патріархату про надання автокефалії ПЦУ є неканонічним, сам

по собі нелогічний та неканонічний. Про це в інтерв'ю Укрінформу перед своїм візитом до України заявив Вселенський Патріарх Варфоломій. «Проблема цих людей у тому, що для них важко визнати реальність, або ж вони відмовляються її визнавати. Вони також несвідомі того, що означає автокефалія, так само, як в історії та канонічній практиці – її надання. Російська Церква, якій вони прагнуть належати, отримала свій автокефальний та патріарший статус від Вселенського Патріархату», – сказав Варфоломій. Вселенський Патріарх наголосив на тому, що є нелогічним не погоджуватися з канонічним обґрунтуванням автокефалії у випадку Православної Церкви України, тоді як для Православної Церкви Росії та інших православних Церков, яким Вселенський Патріархат надав автокефалію та патріарший статус, його визнавали дійсним. «Втручання Вселенського Патріархату не є неканонічним, насправді є неканонічним ставити це втручання під сумнів. Очевидно, що вони зовсім не зацікавлені в канонічному порядку, оскільки в нашому випадку вони, очевидно, надають перевагу іноземним інтересам, а не церковним критеріям», – сказав Варфоломій. (Укрінформ)

відбували номер. Точно ніхто не заморочувався, які в СБУ є *особене прийоми*, як можна і треба від них захищатися, і тд.

Знайомий (сам бувший мент), зачувши що я очолюю фірму (був такий гріх), почав одразу радити особистих адвокатів. Я зі сміхом відкинув ті пропозиції, і так ні разу не подзвонив жодному з них – не знадобились.

Так я жив в Україні. Я не знав як працюють суди, менти, прокурори, адвокати, *правозащитники*, терористичні та антитерористичні *отдели* – бо це було в якійсь паралельній площині. Це ніяк мене не стосувалося. Скажи мені тоді, що їх насправді нема, я б не здивувався.

Випадково зустрівши в компанії силовика, я не брав це до уваги – при ньому ніхто не фільтрував базар, навіть на думку не спадало, що зараз він дістане перепустку і заарештує, або подзвонить кому-нада і вас тут всіх пов'яжуть. Помню ментів, які жрали картоплю з салом і не чули, як поруч молодь обсуджає де взяти «курево». Мент прийшов відпочити, а не на роботу.

Як розмовляти з *начальством*? І цей досвід минув для мене безслідно, лише старі совітські зарубки залишилися десь ледве-ледь. Своє *начальство* – то просто старші колеги, а чуже *начальство* – так воно і не начальство взагалі.

В кримнаському совку все це не так. І той досвід, з яким я вмю обірвати розмову, коли зайшла «ліва» людина, і говорити щось тихо, стисло і лише по суті, і як не траплятись на очі органам, *терятись* в натовпі, бути спокійним на паніці чи панікувати з спокійним обличчям – все це, потрібне в окупації, все хочеться викинути на сміття, разом з самим режимом.

Хочеться знову мати право – бути молекулою чогось, просто молекулою, молекулою України, чому би й ні, нікому нічого не *должен*, ніхто тобі не сила, не примус, не тиск, і взагалі спілкуватися лише з *другими* такими молекулами. Бачити лише тих, з ким у тебе все добре, з'являтись в якихось установах лише за своїм же бажанням. Не знати *наізусть нічого* розкладу і навіть не мати свого. Плавати в повітрі свободи й безвідповідальності, наче ембріон в материнській утробі.

О так, я знаю як вам там добре, я знаю, бо я це *помню*.

Алі Татар-заде, з Фейсбуку (збережено мову оригіналу)

«БЕЗ УЧАСТІ ЦЕРКОВ, БЕЗ МЕТАФІЗИЧНОГО ВИМІРУ ПРИМИРЕННЯ НЕ МОЖЕ БУТИ СТАЛИМ», – ЯРОСЛАВ ГРИЦАК

4–5 серпня відбувся онлайн-семинар «Екуменізм та миробудування: міжнародний досвід для України». Ярослав Грицак, український науковець, історик, професор УКУ, у своєму виступі поєднав історію і сучасність.

+ Війна, на жаль, є нормою людської історії. Примирення – це не норма, а продукт останніх 70 років. Польсько-українська війна – найдовша війна в історії Європи. Її можна порівняти з німецько-французькою на Заході, де перші спроби примирення почалися відразу після Другої світової війни. Найбільше на переході примирення є дві події: польсько-українська війна за Галичину 1918 року і Волинь 1943 року. 01.11.2002 року ми у Львові організували спільну молитву, де звучала фраза «Просимо вибачення і вибачаємо». Спільна молитва зняла напругу. Щодо Волинської різни, то акція з примирення закінчилася повною невдачею. З жодної сторони не було бажання вибачити і просити вибачення. + Примирення, яке виникло після війни, розпочалося у християнському світі. Ми свідомо апелювали до цього вибору, коли організували акції у Львові і на Волині. Ідея примирення виникла та функціонує в західній культурі. Я не знаю практики східно-християнського примирення. Східні Церкви схильні до симфонії з владою. + Примирення польсько-українське неможливе без примирення з Росією. На жаль, Кремль зараз не розуміє мови примирення, яка є внутрішньою силою. Але особливо зараз важливе українсько-українське примирення. Без участі Церков, без метафізичного виміру примирення не може бути сталим. *Проект реалізує Інститут екуменічних студій УКУ у співпраці з Харківським офісом Фонду Конрада Аденауера в Україні та міжнародними науковими партнерами.* (Інститут екуменічних студій УКУ)

НА СЛУЖІННЯ ДО ГРЕЦІЇ ПРИБУЛИ НОВІ ДУШПАСТИРІ

В Афинах відбулася Архиєрейська Літургія в храмі церковної спільноти Св. Миколая, при катедрі Пресвятої Трійці Грецького Католицького Екзархату в грецькій столиці. Літургію відслужив Апостольський екзарх для католиків Східного обряду в Греції владика Мануїл Нін. Під час Богослужіння єпископ подякував за служіння о. Андрію Твердохлібу і представив двох нових священників, які будуть душпастирювати для українців в Афинах та інших містах Греції: о. Ігора Посоленика і о. Романа Скрипнюка. Після Літургії були зачитані подячна грамота та благословення на служіння від Голови Пасторально-міграційного відділу УГКЦ владика Степана Суса. (З повідомлення Пасторально-міграційного відділу)

У ЗАЙЦЕВОМУ ВУЛИЦІ ПЕРЕЙМЕНУВАЛИ НА ЧЕШТЬ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВИХ І АКТИВІСТІВ

У Зайцевому на Донеччині декомунізували назви вулиць. Тепер вони названі на честь загиблих воїнів ЗСУ, а також вбитих громадських активістів і патріотів. Так, вулиця Артемівська була перейменована на честь **Дмитра Годзенка** – старшого сержанта Збройних сил України. Вулицю Дибенка перейменували на честь **Степана Чубенка** – 16-річного патріота, якого жорстоко вбили бойовики. Він брав участь в мітингах на підтримку цілісності України, які проводилися в Краматорську. Ризикуючи життям, Степан зняв з міської площі прапор «ДНР». У липні 2014 хлопець повертався з Києва до рідного Краматорська, проте в Донецьку його схопили бойовики т.зв. «ДНР». Степана вивезли в селище Горбачево-Михайлівка, де кілька днів жорстоко катували, а потім розстріляли. Вулиця Загорського перейменована на честь **Володимира Рибак** – депутата Горлівської міської ради, який був викрадений, а потім убитий бойовиками. Він був одним з небагатьох, хто не приховував своєї проукраїнської позиції та відкрито виступав проти захоплення Горлівки проросійськими силами. На честь **Дмитра Красногруда** в Зайцевому була перейменована вулиця Руднева. Вулицю Лаціса перейменували на честь **Ярослава Журавля**. Служив у 20-му окремому мотопіхотному батальйоні 93 бригади Холодний Яр, в 35-ту окрему бригаду морської піхоти розвідник перевівся із 93 бригади Холодний Яр разом зі своїм, нині загиблим, командиром Дмитром Красногрудом. Вулиця Полетаєва перейменована на честь **Данила Дідика** – 15-річного громадського активіста, який став жертвою теракту під час Маршу єдності в Харкові в лютому 2015 року. (Вчасно)

Архітектурний проект Музею Голодомору розроблений групою архітекторів ТОВ «Проектні системи ЛТД» (Київ, Україна) та «Nizio Design International» (Варшава, Польща). У 2017 році на етапі ескізного проекту він отримав позитивну оцінку консультативного органу Центру Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. (Із інтернетсторінки Музею Голодомору)

ВІРЯНИ УГКЦ АКТИВНО ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ НАВКОЛО ТВОРЕННЯ ЕКСПОЗИЦІЇ МАЙБУТЬОГО КОМПЛЕКСУ МУЗЕЮ ГОЛОДОМОРУ

Тисячі вірян УГКЦ уже стали благодійниками творення основної експозиції Музею Голодомору, що будується в Києві, завдяки кампанії Блаженнішого Святослава на платформі «Зерна правди». Один із найбільших на цей час благодійних внесків 22 липня 2021 року зробила Івано-Франківська архієпархія – 500 433,15 грн спільними зусиллями зібрали парафіяни.

Як прокоментував владика Володимир Війтишин, архієпископ і митрополит Івано-Франківський, греко-католики Івано-Франківщини не вперше об'єднуються довкола духовних цінностей: «Ми маємо великий досвід спільності, адже від початку незалежності України не тільки відбудовували й будували наші храми, а й повертали духовне життя в найвіддаленіші куточки Івано-Франківської архієпархії. Нині ж переоцінити значення проекту творення Музею Голодомору неможливо, адже ми як спільнота маємо свій обов'язок зробити все, щоб увіковічнити пам'ять жертв Голодомору».

Відзначимо, що з листопада 2020 року кампанію

Глави УГКЦ на платформі «Зерна правди» підтримали посильними внесками як окремі вірні, так і парафії з усієї України. Навіть спільноти з невеликих населених пунктів – смт Великі Коровинці на Житомирщині, с. Орлове на Запоріжчині – відгукнулися на заклик Блаженнішого Святослава підтримати фінансово творення Музею Голодомору.

Загалом через цю кампанію Фонд Музею Голодомору вже отримав понад 739 тис. грн від приватних благодійників, від понад 50 окремих парафій, а також загальні внески від Самбірсько-Дрогобицької єпархії та Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ.

На думку Івана Васюника, голови Наглядової ради Фонду, активне долучення Церков та їхніх вірних як благодійників Музею Голодомору – унікальний приклад для України та світу. «Коли ми запускали платформу "Зерна правди", яка є фактично спільнокоштом для експозиції майбутнього комплексу Музею Голодомору, то передбачали досягнення високої мети – держава фінансує будівництво приміщення, а до творення експозиції має долучитися вся Україна. Бо трагедія, що забрала мільйони безневинних життів, може прорости правдою тоді, коли мільйони громадян незалежної України відчуватимуть свою причетність до відновлення пам'яті про вбитих голодом українців. Власне, збірка УГКЦ, що нині відбувається в Україні та світі, і є тим реальним символом множення тисяч і сотень тисяч

благодійників Музею, гуртування людей навколо великої місії – розказати правду світові про одну з найбільших гуманітарних трагедій ХХ століття», – зазначив Іван Васюник.

Нагадаємо, що кампанія Блаженнішого Святослава триває і має на меті максимальне поширення інформації про майбутній Музей Голодомору по всьому світові, де присутні, зокрема, греко-католицькі спільноти.

Блаженніший Святослав з цього приводу зазначив: «Звістка про те, що архиереї, священники, чернецтво і вірні Української Греко-Католицької Церкви активно долучаються до збірки коштів на Музей Голодомору – надзвичайна втіха для нашої Церкви. Адже це свідчення живої віри й молитви, яка не обмежується згадками лише в листопадові поминальні дні за жертвами Голодомору. Переконали, що навіть найменший благодійний внесок наших вірних на Музей Голодомору має особливе значення, бо стає своєрідним талантом, що буде примноженим у майбутньому».

Це, на переконання Предстоятеля УГКЦ, важливо, «бо ми матимемо місце, куди приходитимемо зі своїми рідними, дітьми, онуками, правнуками». «Ми матимемо місце, де наново відновлюватимемо наше стремління правди, де знаходитимемо розраду, а перегортаючи трагічні сторінки своєї історії, шукатимемо шлях до світла», – пояснив Блаженніший Святослав.

«У час викликів, пандемії, економічної кризи та війни, тим ціннішим стає кожен внесок, бо ж бачимо,

що серця християн відкриті на благодійність, відкриті не лише на плинні проблеми, а й на формування ціннісних орієнтирів – культуру, історію, національну ідентичність. А значить, і наша Церква як спільнота сьогодні об'єднує і лишається вірною своєму покликанню служіння», – зазначив Глава УГКЦ.

Довідка: Платформа *Зерна правди* створена Міжнародним благодійним фондом Музею Голодомору. Він заснований у 2018 році за ініціативи Всеукраїнської правозахисної організації «Меморіал» ім. Василя Стуса, Громадського комітету із вшанування пам'яті жертв Голодомору – геноциду 1932–1933 рр. та Світового конгресу українців і є партнером держави в реалізації проекту створення єдиного у світі цілісного новітнього Музею Голодомору. Фонд відповідальний за проведення фаундрейзингової кампанії для створення основної експозиції, облаштування внутрішнього простору і заснування ендавмент-фонду для сталого розвитку музею.

Платформа *«Зерна правди»* надає можливість кожному, незалежно від фінансової спроможності, соціального статусу й публічності, долучитися до творення Музею Голодомору. Кожен благодійний внесок на платформі є символічним вшануванням кожної жертви геноциду. Імена жертв з оцифрованого Мартиролога з Національної книги пам'яті після внеску проступають на зернинах, кожна з яких є неповторною, як мільйони людських життів, обірваних у 1932–1933 роках.

**Департамент інформації УГКЦ
за матеріалами www.zernapravdy.org**

ХІ

ІНШІСТЬ ХРИСТІЯН

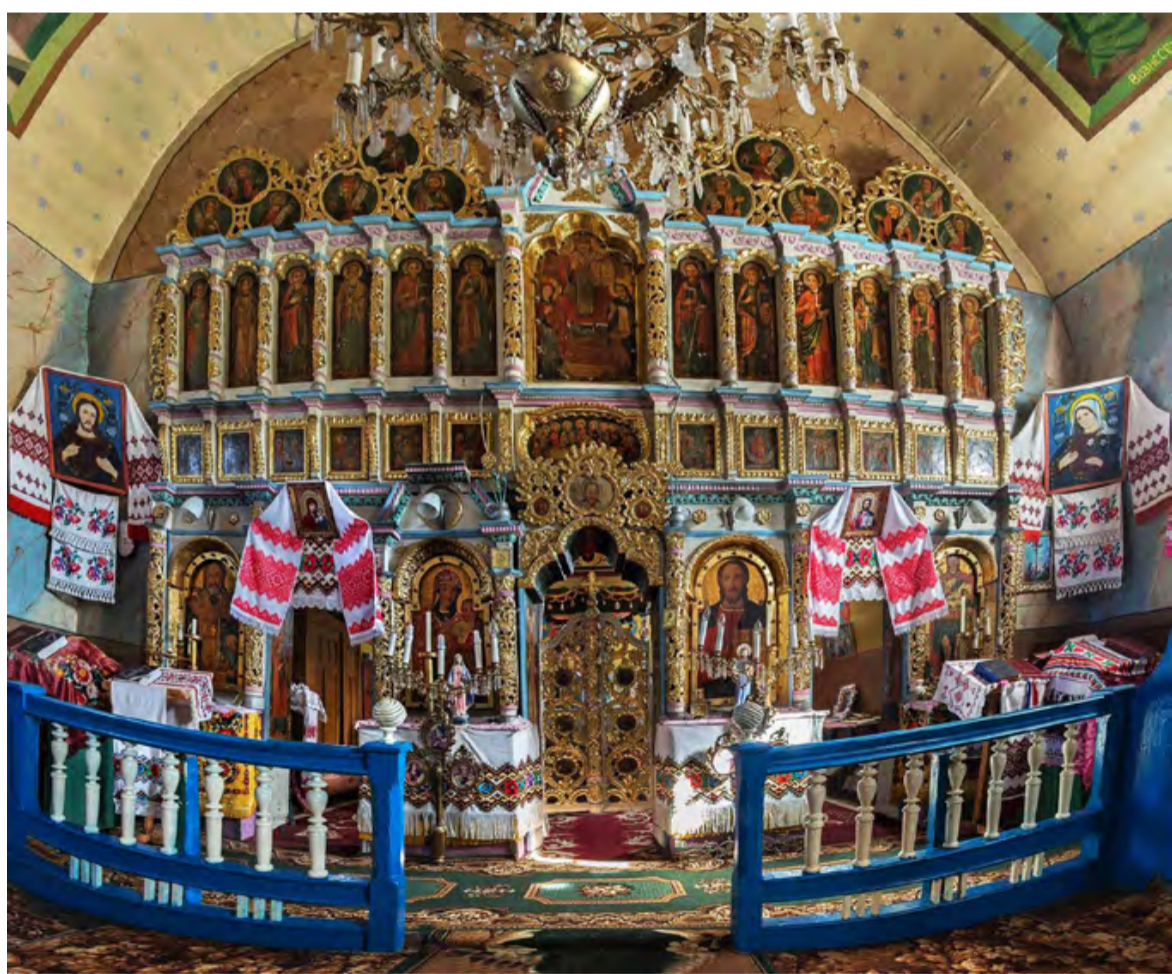
Християнське життя – це не багато знати, а жити тим, що ти знаєш. І тому апостоли, оскільки вони повірили і почали цим жити, могли бути ефективними благовісниками.

Християнство – це не одна з чергових релігій, це життя у Христі. Це не стосунки: Бог там, а я тут. Це те, що ми живемо в Бозі і Бога являємо. І в перші віки християнства, коли невірні зустрічалися з християнами, вони були шоковані. Були шоковані іншістю християн.

А нагадаймо собі про те, що біблійні вирази, якими означаємо святість – гебрійське «кадош» та грецьке «garіos» найперше означають іншість, відмінність від цього світу, відмінність від його грішної ситуації, в якій він існує після гріхопадіння. І саме ця іншість стає у християнському житті активним свідченням Бога і Його святості.

Про це говорить нам і приклад святого Пахомія. Він був римським воїном. Приїхавши до одного села, він відразу побачив щось не те. Спитав, що це за люди. Вони були християнами. Це і спричинилося до його навернення.

**Владика Венедикт Алексійчук,
із персональної сторінки у фб**

64 роки тому ХГ писав ...

Українська Богослужба для німців

(збережено мову оригіналу)

▲
Невідома дівчина-остарбайтерка.
Джерело: сторінка у фб
Івана Гоменюка

В програму молитов за об'єднання у вірі о. бенефеціант Л. Сутор з Маркт Швабен біля Мюнхену включив теж і українську Службу Божу, на яку запросив о. декана Москалика.

Перший раз мабуть в історії цього містечка, в неділю 27 січня [1957 року] перед престолом розкішної парохіяльної церкви станув український священник, вдягнений в українські ризи. Перед Службою Божою о. декан Москалик пояснив обширно численно зібраним німцям нашу св. Літургію та висловив глибокозмістовну проповідь.

«Любов ближнього – почав о. Декан – проявляється не тільки в матеріальній допомозі, але перш за все в молитві за наших ближніх. Людина може бути щасливою тільки тоді, коли бачить щасливим своє довкілля. В такому наміренні відправляється і сьогоднішня Богослужба.

В дальшому проповідь заторкувала історичні аспекти української Церкви. Історія української Церкви сягає зарання початків української державности. З часів Володимира Великого глибока релігійність українського народу не переривається по сьогоднішній день. Навіть в найважчі часи лихоліть віра українців не заломлювалася. Не тільки що не заломлювалася, а навпаки – кріпшала. В часи татарської навали, коли народи всього християнського світу тремтіли перед цією загрозою, український князь Данило, на чолі свого народу піднявся його оборони. В нагороду за це вложено йому на голову королівську корону, даровану намісником Христа Папою Римським.

Про вияви віри українського народу під сучасну пору не треба й говорити багато.

Ми є свідками цього. Нам відомо де опинилися українські католицькі єрархи та велика частина священників і вірних. Люта Сибір сповнена ревними ісповідниками віри. Їм не страшний голод, холод, бо в них горить любов до Бога.

Загально існує погляд, що загроза віри, загроза релігії існує тільки за залізною заклоною. Справа мається трохи інакше. Не зважаючи на переслідування релігії, на антирелігійне виховання молоді, саме в Советському Союзі релігійні почуття пробиваються щораз яскравіше і глибше. Там люди борються саме за віру й релігію. Український народ робить це безперервно вже з 18-тих років. Вже тоді він протиставився слугі сатани й просив у Заходу допомоги. А Захід був глухий на стогін українського народу. Це й привело до того, що советська потвора стала сьогодні загрозовою і для нього. Однак це нічого Заходу і не навчило. Не подав він допоміжної руки і угорському народові, який бореться за віру і свободу. ▲

Велика загроза для релігії існує і тут на Заході. Тут людям матеріально живеться добре. Але порожнечою віє з їхніх душ. Бог для них щось другорядне, неважне, бо вони живуть не для духа, а для матерії, для мамони».

До Служби Божої співав місцевий німецький хор. Це є заслуга о. Сутера. Бувши в советському полоні, він досить добре вивчив українську мову і навчив хористів співати до Богослужби. Шкода, що таких українських Богослужб для німецького населення немає більше. Булоб побажане, щоб наші Отці звернули дещо більше уваги на цю ділянку. (а.ф.)

**«Християнський голос», ч. 6 (421),
10.02.1957 р.**

«ЗАЛИШИТЬСЯ ВАМ ОДНЕ – ТЕ, ЩО ВИ ДАЛИ ВБОГОМУ!» (1)

ПОСЛАННЯ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ 2020 року ДО ДУХОВЕНСТВА, МОНАШЕСТВА І МИРЯН.

**Всесвітліші та всечесніші отці!
Преподобні брати і сестри в монашестві!
Дорогі браття і сестри в Христі!**

I. «Бідних матимете з собою повсякчас»

(Ів. 12, 8): **лики і виміри убогства навколо нас**

1. Цим посланням Синоду Єпископів УГКЦ ми, ваші пастирі, прагнемо спільно з вами скерувати наш погляд до стражденної вбогої людини, мовчазний крик якої часто не досягає вух і сердець наших сучасників. Проте вбогі мають особливе місце в серці люблячого Бога, Отця Небесного, який бідного рятує і підносить, засмученим дає зазнати щастя (пор. Пс. 5, 11. 15), а нас взиває устами свого пророка Ісаї «кайдани несправедливості розбити, пута кормиги розв'язати, пригноблених на волю відпустити, кожне ярмо зламати, з голодним своїм хлібом поділитись, увести до хати бідних, безпритульних, побачивши голого, вдягнути його, від брата свого не ховатись» (Іс. 58, 6–7).

Щоб не відвертати своїх сердець від брата і сестри, які страждають поруч із нами, хочемо, наслідуючи милосердного самарянина, зупинитися перед людською долею і похилитися над нею в жесті милосердної і співчутливої любові, яку Господь вливає своїм Духом у наші душі (пор. Рим. 5, 5).

”

Хочемо, наслідуючи милосердного самарянина, зупинитися перед людською долею і похилитися над нею в жесті милосердної і співчутливої любові.

2. Святіший Отець Франциск, започатковуючи наприкінці Ювілейного року Божого милосердя (2015–2016) щорічний Всесвітній день убогих, звертав увагу на численні прояви, або «лики», убогості, присутні в сучасному світі, – відкритий список болю і страждання, який від віків і до сьогодні поповнюється специфічним і болісним досвідом кожного народу, кожної родини і кожної людини і в якому розпізнаємо і дописуємо чимало власних нужд і болів:

- убогість тих, хто зазнає страждання, – фізичного, морального чи психічного;
- убогість маргіналізованих, самотніх, відкинутих та ігнорованих суспільством;
- убогість жертв зловживання владою і впливовістю;
- убогість тих, кого визискують задля наживи, топчуть спотвореною логікою влади і грошей;
- убогість приречених на заслання, переслідування і тортури та ув'язнених;

- убогість жертв війни, конфліктів, тероризму;
- убогість позбавлених свободи, прав і гідності;
- убогість безграмотності та неосвіченості, яка тримає в темряві мільйони молодих умів і душ;
- убогість інтелекту і культури, що пропонує низькопробний сурогат, замість підносити людину на висоти духу;
- убогість духу, закритого до Божої дійсності, позбавленого світла віри і знання Христа-Спасителя;
- моральна убогість занурених у гріхах і поневолених невпорядкованими жаданнями;
- убогість безробітних, позбавлених медичної та базової соціальної опіки;
- убогість біженців, мігрантів, заробітчан, безхатченків та ін.

«Який же довгий і далеко не завершений список довелося нам укласти, споглядаючи убогість – плід соціальної несправедливості, моральної нужденності, захланності небагатьох і загально поширеного збайдужіння!» – підсумовує Папа свій погляд на убогість у світі і одночасно запрошує всіх нас розпізнавати в ликах убогих цього світу присутнього Христа, щоб похилитися над ними і простягнути їм руку співчуття і допомоги, щоб вилити на рани людства олію розради і милосердної любові.

II. «Жаль мені цих людей!» (Мт. 15, 32): виклик матеріального убогства в сучасному світі

3. Христос, побачивши матеріальну нужду людей, які перебували поруч із Ним у пустині, відчув у своєму Божественному серці зворушення і співчуття до них. Він скерував свій заклик до апостолів, щоб пошукали їсти цим знедоленим.

Матеріальне убогство впадає в око кожному, хто має щире серце і відкриті очі. Достатньо переглянути свіжі дані статистики, сухої і безликої науки, яка представляє за кожною цифрою конкретну людську долю, людську істоту, пригноблену, позбавлену гідності, утиснену у своїх правах, можливостях і свободах.

Міжнародні гуманітарні організації повідомляють, що сьогодні у світі майже мільярд людей живе в умовах крайнього зубожіння, маючи на денний прожиток і своє утримання менше ніж два американських долари, хоча в самих США теж є чимало безробітних і убогих, які працюють. Тоді як одна частина людства сягає космічних просторів у своїх технологіях, інша – видає мільярди на смертоносну зброю, майже 800 мільйонів людей – а це близько 10 відсотків населення Землі! – стають жертвами постійного недоїдання і голодної

смерті. Ба більше, у багатьох розвинених країнах щоденно викидаються на смітники сотні тисяч тонн продуктів, які могли б порятувати життя тих, хто голодує. Разом із цією їжею на смітники історії і на маргінеси людської спільноти викидаються, як непотріб, живі людські істоти й долі.

” Майже 800 мільйонів людей – а це близько 10 відсотків населення Землі! – стають жертвами постійного недоїдання і голодної смерті.

4. І в Україні ситуація не набагато краща. Вісім із 10 пенсіонерів перебувають за межею бідності. При цьому щоразу частіше нам сигналізують про труднощі в пенсійному забезпеченні в найближчому майбутньому. За різними оцінками, від 25 до 45 відсотків громадян нашої держави не можуть забезпечити своїх елементарних базових потреб. Незважаючи на деяке збільшення рівня оплати праці, в Україні спостерігається таке явище, як бідність тих, хто працює. Експерти зазначають, кожному третьому працівникові не вистачає заробітної плати на задоволення необхідних життєвих потреб, а кожен другий працездатний працює на умовах вторинної зайнятості. Ударяє по багатьох наших родинах відсутність належного соціального забезпечення осіб із інвалідністю та малозабезпечених співгромадян.

Тож попри те, що ми отримали від Бога величезний природний, економічний і людський потенціал, більшість населення нашої країни – через тривалу недолугу політику можновладців і непослідовність у реформах – приречена на животіння. Криза в Україні, спричинена російською агресією на Сході, до якої додалися новітні виклики, пов'язані з пандемією, роблять життя мільйонів українців украй тривожним і важким. Мільйони трудових мігрантів, масове безробіття, соціальна незахищеність – прояви різкої убогості в нашій Батьківщині, «багатій країні бідних людей», як хтось зауважив з гіркою іронією.

” Голод є повільним злом, тривалою мукою; смерть, яка причаїлася і заховалася всередині, щомиті загрожує та зволікає.

5. Бажаючи змінити ситуацію на краще, мусимо почати від заспокоєння базових потреб, зокрема від подолання голоду навколо нас. З глибини століть до наших вух долинає голос св. Василя Великого, пробуджуючи сумління стосовно людей, які вмирають від голоду:

«Хвороба нужденного – голод, який є таким великим стражданням, що не може не викликати співчуття. Найгірша з усіх людських бід – голод, і смерть від голоду – тяжча за будь-яку смерть. Інші небезпеки або вістря меча приносять швидку смерть... Але голод є повільним злом, тривалою мукою; смерть, яка причаїлася і заховалася всередині, щомиті загрожує та зволікає» (Гомілія, виголошена під час голоду та посухи). А далі святий дає свободу своєму обуренню, бачачи байдуже ставлення і гріховну нечутливість оточення до цих нелюдських болів і страждань: «Якого покарання заслуговує той, хто здатен байдужо пройти повз людину з таким виснаженим тілом? Хіба можлива більша жорстокість? Хіба не гідна така людина того, щоб вважати її лютим звіром, визнати злодієм і людинобивцею? Людину, яка має змогувилікувати, виправити зло, але добровільно та з причини жадібності відкидає це, варто справедливо осудити разом із убивцями» (Там само).

Мільйони поруч із нами живуть і сьогодні в тіні цього повільного голодного вмирання, – мовчазні, позбавлені гідності, уваги, співчуття, допомоги і розуміння. Їхнє горе, придушене нашою нечутливістю і бездіяльністю, стає ще більше кричущим і нестерпним. Бо байдужість убиває!

6. Ми, українці, добре знаємо, що таке голод і голодна смерть, а також якою гіркою є самотність помирання на очах збайдужілого і зосередженого на собі світу. Пам'ять про жахи Голодоморів закарбувалася в нашій національній свідомості назавжди. Однак ця пам'ять накладає на нас відповідальність, не лише перед померлими, а й перед сучасниками, які сьогодні на очах в усього світу приречені на подібні муки і страждання, що їх зазнавали наші брати і сестри майже століття тому. Можливо, наш народ, пройшовши такі страшні випробування, має від Бога особливу місію і завдання пробуджувати сумління людства та поодиноких осіб, щоб вони перейнялися ганебним явищем голоду у світі і робили все, аби усунути ці страждання слабких та незахищених братів і сестер, ставши їхнім голосом і простягнувши їм помічну, солідарну руку. І як багатостраждальний єврейський народ, переживши жахіття Голокосту, став запобіжником для грішного людства перед повторенням подібних злочинів, так само наш народ, зазнавши досвіду винищення голодом, мав би слугувати у світі голосом сумління, яке взиває до порятунку тих, хто недоїдає та голодує, і промотором активних дій задля усунення лиха голоду з лиця Землі. Це має стати нашою консолідованою і наполегливою дією, усіх – держави, громадськості, Церков, кожного українця і кожної українки, для кого святою є власна історія, доля країни і пам'ять про загиблих. І це було б нашою найкращою даниною пам'яті мільйонам жертв Голодоморів і нашим дійовим внеском у преображення нинішнього людства: «Пам'ятаючи Голодомор – рятуємо від голоду сьогодні!» (далі буде)

Думи мої...

Є ПОЧАТОК – НЕМА КІНЦЯ

Дитина сидить в утробі матері дев'ять місяців, вниз головою, кругом кишки, навколоплідні води. А вона радіє і думає, що ось це і є життя! Вискочило – а тут ліси, моря і гори... Дитя знову щаслививе і думає: оце життя! Але немає, друже, не треба спокушатися, так просто не відбудешся.

Яка легкість думати: здохну – і все скінчиться! А нічого подібного: далі – вічність, в яку ми візьмемо те, що помацати не можна, – то, що поступилися, пробачили, віддали. У труні кишень немає. Що зібрав в душі, з тим і будеш лежати! Людське життя, як промінь. У людини є початок і немає кінця! Розумієте, як цікаво?!

Петро Мамонов. Джерело: фб-сторінка Василя Баглея

Важкі питання віри

ЩО РАННЯ ЦЕРКВА ВІРИЛА ПРО ЧИСТИЛИЩЕ?

Усі християни погоджуються, що ми не будемо грішити на Небі. Гріх і остаточне прославлення абсолютно несумісні. Тому між гріховністю цього життя та небесною славою ми повинні стати чистими. Між смертю та славою відбувається очищення.

Відтак, Катехизм Католицької Церкви стверджує: «Ті, що вмирають у ласці й приязні Божій, але ще недосконало очищені, хоча мають запевнення про своє вічне спасіння, після смерті переходять очищення, щоб здобути святість, необхідну для входження до небесної радості. Це остаточне очищення вибраних Церква називає чистилищем, яке цілковито відрізняється від кари проклятих» (ККЦ 1030–1).

Поняття очищення від гріха та наслідків гріха після смерті також є встановлене у Новому Завіті в таких уривках як 1 Коринтян 3:11–15 та Матея 5:25–26, 12:31–32.

Вчення про чистилище, або остаточне очищення, було частиною правдивої віри ще до часів Христа. Юдеї вірили в це ще до приходу Месії, як це виявляється в Старому Завіті (2Мак 12:41–45), а також в інших дохристиянських юдейських творах. Ортодоксальні юдеї і донині вірять в остаточне очищення, і протягом одинадцяти місяців після смерті близької людини вони моляться молитвою під назвою Каддіш Скорботного про очищення своїх рідних.

Юдеї, католики та східні православні завжди історично проголошували реальність остаточного очищення. Аж до часу протестантської Реформації в шістнадцятому столітті ніхто не заперечував цю доктрину. Як показують наведені нижче цитати ранніх Отців Церкви, чистилище від самого початку було частиною християнської віри.

Дехто уявляє, що Католицька Церква має детально розроблену доктрину чистилища, але є лише три основні складові доктрини:

- (1) що існує очищення після смерті;
- (2) що це передбачає певний біль;
- (3) що очищенню можуть сприяти молитви та підношення живих Богам. Інші ідеї, такі як те що чистилище – це особливе «місце» у потойбічному світі або що на здійснення очищення потрібен час – це швидше домисли, а не доктрини.

Ось приклади того, що стверджували ранні християнські письменники на тему очищення після смерті (чистилище):

Діяння Павла та Теклі

«А після вистави Трифана знову прийняла її [Теклю]. Бо її дочка Фальконіла померла і сказала їй уві сні: «Мамо, ти матимеш цю незнайомку Теклю замість мене, щоб вона молилася про мене і щоб мене перевели до місця праведних» (Діяння Павла та Теклі [160 рік]).

Тертуліан

«Ми приносимо жертви за померлих у дні їх народження [дата смерті – народження у вічне життя]» (Корона 3:3 [211 рік]).

Наталія Русецька, «Рай» ▲

«Жінка після смерті свого чоловіка... молиться за його душу і просить, щоб він, чекаючи, знайшов спокій; і щоб він міг брати участь у першому воскресінні. І щороку, в річницю його смерті, вона приносить жертву» (Моногамія 10:1–2 [216 рік]).

Кирило Єрусалимський

«Потім ми згадуємо також про тих, хто вже заснув: поперше, патріархів, пророків, апостолів і мучеників, щоб через їхні молитви і благання Бог отримав наше прохання; далі ми також згадуємо про святих отців та єпископів, які вже заснули, і, простіше кажучи, про всіх серед нас, хто вже заснув, бо ми віримо, що це принесе дуже велику користь душам тих, за кого виконується клопотання, поки викладається ця свята і найурочистіша жертва» (Катехитичні лекції 23:5:9 [350 рік]).

Григорій Ниський

«Якщо людина відрізнятиме в собі те, що є суто людським, від того, що є ірраціональним, і якщо вона буде уважною щодо життя більшого громадянства, то в цьому теперішньому житті вона очиститься від усякого згодженого зла, долаючи ірраціональне розумом. Якщо вона схиляється перед ірраціональним тиском пристрастей, використовуючи для пристрастей співпрацюючий прихований предмет ірраціонального, вона може зовсім по-іншому дуже зацікавитись тим, що є кращим, коли після її відходу з тіла, вона здобуває знання про різницю між чеснотою і недоліком, і виявляє, що не може прийняти божества, поки очищаючий вогонь не очистить її від брудної зарази в своїй душі» (Проповідь про мертвих [382 рік]).

Іван Золотоустий

«Давайте допоможемо їм та вшануємо пам'ять про них. Якщо сини Йова були очищені жертвою свого батька [Йов 1:5], чому б ми сумнівалися, що наші жертви за померлих приносять їм певну втіху? Давайте не соромитись допомагати тим, хто помер, і промовляти за них наші молитви» (Проповіді на 1 Коринтян 41:5 [392 рік]).

«Плач за тими, хто помирає у своєму багатстві і хто з усім своїм багатством не приготував ніякої розради для власних душ, хто мав силу змити свої гріхи і не хотів цього робити. Давайте поплачемо за ними, допоможемо їм настільки, наскільки це можливо, давайте подумаємо про якусь допомогу для них, якою б вона не була, але давайте якось допоможемо їм. Але як, і яким чином? Молячись за них і благаючи інших молитися за них, постійно даючи милостиню бідним від їх імені. Не даремно апостоли визначили, що в дивовижних таїнствах слід пам'ятати про померлих. Вони знали, що тут для них багато вигоди, багато користі. Коли весь народ стоїть з піднятими руками, священницьке зібрання, і ця страшна Жертва викладається, як, коли ми закликаємо Бога, ми не матимемо успіху в їх захисті? Але це робиться для тих, хто відійшов у вірі, хоча навіть катехумени не вважаються гідними цієї втіхи, але позбавлені будь-яких засобів допомоги, крім одного. І якого саме? Ми можемо давати милостиню бідним від їх імені» (Проповіді на Филип'ян 3:9–10 [402 рік]).

Аврелій Августин

«Як відомо вірним, існує церковна дисципліна, коли імена мучеників читаються вголос у тому місці біля Божого вітара, де за них не підноситься молитва. Однак молитва підноситься за інших померлих, про яких пам'ятають. Неправильно молитися за мученика, чії молитви ми самі повинні восхваляти» (Проповіді 159:1 [411 рік]).

«Але молитвами святої Церкви, і спасительною жертвою, і милостинею, яка дається за їхні душі, немає сумніву, що померлим надається допомога, щоб Господь міг з ними поводитися більш милосердно, ніж заслуговують їхні гріхи. Вся Церква дотримується цієї практики, яка була передана Отцями: вона молиться за тих, хто помер у причасті Тіла та Крові Христа, коли їх поминають на своєму місці в самій жертві; і жертва приноситься також на пам'ять про них від їх імені. Якщо тоді діла милосердя святкують заради тих,

про кого згадують, хто б вагався рекомендувати тих, від імені яких молитва до Бога не проходить даремно? Зовсім не можна сумніватися, що такі молитви приносять користь померлим; але лише тим, які жили до смерті таким чином, щоб ці речі могли бути корисними для них після смерті» (Проповіді 172:2 [411 рік]).

«Тимчасових покарань зазнають деякі в цьому житті, деякі після смерті, деякі як тут, так і потім, але всі вони – до останнього і найсуворішого суду. Але не всі, хто зазнає тимчасових покарань після смерті, придуть до вічних покарань, які мають слідувати після цього суду» (Місто Боже 21:13 [419 рік]).

«Те, що навіть після цього життя має статися якийсь вогонь, – це не неймовірно, і можна дізнатись, і або виявити, або залишити прихованим, чи може хтось із вірних бути врятований, хтось повільніше, а хтось швидше, у більшій чи меншій мірі, в якій вони любили добрі речі що підпадають тлінню, через певний вогонь чищення» (Довідник з віри, надії та милосердя 18:69 [421 рік]).

«Час, який настає між смертю людини та остаточним воскресінням, утримує душі в прихованих схронах, відповідно до того, скільки кожна людина заслуговує на відпочинок або труднощі, зважаючи на те, що вона заслужила, коли жила в плоті. Також не можна заперечувати, що душі померлих знаходять полегшення через благочестя своїх друзів та родичів, які ще живі, коли за них приносять Жертву Посередника [Месу] або коли дають милостиню в Церкві. Але ці речі приносять користь тим, хто, коли вони були живими, заслуговував на те, що згодом їм могли допомогти ці речі. Існує певний спосіб життя, ні настільки хороший, що не потрібна ця допомога після смерті, ні настільки злий, що ця допомога не приносить користі після смерті» (Довідник з віри, надії та милосердя 29:109 [421 рік]).

Джерело: *What the Early Church Believed: Purgatory.*

Переклад з англійської: Максим Гонтар.

Подано за: «ДивенСвіт»

СТУПИТИ НА ДОРОГУ БРАТЕРСТВА (21)

Знайомимо вас з новою енциклікою Папи Франциска на тему братерства та соціальної дружби. Шостий розділ, що має назву «Діалог і суспільна дружба» пропонує концепцію життя як «мистецтва зустрічі» з усіма, також і з периферіями світу, бо «від усіх можна чогось навчитися, ніхто не є непотрібним».

«Зустрічатися, розмовляти, слухати, дивитися, пізнавати, намагатися зрозуміти, шукати точки контакту – все це виражається словом «діалог». Діалог потрібний для того, щоби зустрітися й допомогти один одному», – пише Святіший Отець, пропонуючи замислитися над тим, «як виглядав би світ без терпеливого діалогу багатьох великодушних людей, які підтримують єдність родин і спільнот». Однак, «наполегливий і відважний діалог» не створює гучних заголовків, а скромно «допомагає світові жити набагато краще». В той час як дехто пробує втікати від дійсності в свої світи, а інші реагують на неї деструктивною силою, існує «ще одна можливість», якою є діалог (198–199).

Але, як зазначає далі Папа, часто діалог плутають із чимось зовсім іншим, як от «нервовим обміном у соцімережах думками, сформованими не завжди достовірною інформацією медіа». Але це «тільки паралельні монологи», які можуть привертати до себе увагу «підвищеним чи агресивним тоном». Гучне поширення фактів і заяв у медіа насправді «часто зачиняє можливість для діалогу, бо дає кожному можливість непорушно й твердо триматися своїх ідей, інтересів і рішень, виправдовуючи їх помилками інших людей». Найгіршим є те, що ця «мова політичної пропаганди» поширилася настільки, що стала «щоденною мовою» (200–201).

«Брак діалогу, – підкреслює Глава Католицької Церкви, – призводить до того, що в окремих секторах турбуються не про загальне добро, а про отримання користей, які дає влада, чи, в кращому випадку, про накиннення своєї точки зору. У такий спосіб розмови зводяться до переговорів, в яких кожний прагне загарбати побільше влади й можливих користей, і це не є спільним шуканням загального добра». Героями майбутнього, на думку Папи, будуть ті, які зуміють подолати цю хворобливу логіку й вирішать поставити слово правди понад власними інтересами (202).

Святіший Отець вказує на те, що справжній діалог включає «здатність шанувати точку зору іншої людини». Інша людина, на основі своєї ідентичності, може щось внести, і якщо особа чи група є послідовними в своїй аргументації, твердо тримаючись своїх цінностей і переконань, «це якимось чином принесе користь суспільству». Але це здійснюється мірою того, наскільки розвиток відбувається «в діалогові й відкритості до всіх». «Публічні дискусії, якщо справді дають місце всім, не маніпулюють і не приховують інформацію, стають постійним стимулом, який дає можливість

Папа Франциск слухає відеозвернення вірних з Куби та США перед початком свого Апостольського візиту до цих країн, 2015 р.
Світлина: AFP

адекватніше розуміти правду або, принаймні, краще її виразити» (203).

«Сьогодні існує переконання, що, незалежно від розвитку окремих наукових дисциплін, потрібний міждисциплінарний діалог, бо дійсність одна, хоча до неї можна підходити з різних сторін і користуватися різними методологіями. Не можна нехтувати загрозою того, що наукові досягнення будуть вважатися єдиним можливим способом зрозуміти деякі аспекти життя, суспільства і світу», – зазначає Папа, додаючи, що вчений, який визнає існування інших вимірів дійсності, яку досліджує, «завдяки доробкові інших наук і вчених відкривається на ширше повніше пізнання дійсності» (204).

Підсумовуючи цю частину, Святіший Отець ділиться думками про роль медіа, які в сьогоденному глобалізованому світі «можуть допомогти нам почуватися ближчими одне до одного», адже як зазначалося в його посланні на День суспільних комунікацій 2014 року, «медіа можуть допомогти нам у цьому особливо тепер, коли мережі людського спілкування вийшли на надзвичайно високий рівень розвитку. Зокрема, інтернет пропонує великі можливості зустрічей і солідарності між усіма людьми». Однак, «потрібно постійно перевіряти, чи актуальні форми комунікації нас дійсно спрямовують до щедрої зустрічі з іншими людьми, до ширших пошуків усїєї правди, до служіння, до близькості з останніми, до праці заради загального добра» (205).

Новини Ватикану на основі перекладу українською мовою, поширеного єзуїтською спільнотою в Україні